

מסורת הש"ס

א) [פירוש חגל שמושפץ צו אט הספינה. ערוך ערך אלף ב, צ]
ב) [נעיל פד: לקמן פו:י,]
ג) [ג"ל אמרו ליה, ד] גיטין עג, פ)
ד) [נעיל פד:י,]
ה) [שבושת אב,י,] ו) [נעי חוס' בי"ב לב: ד"ה והלכתא,]
ו) [קדושין מז: וש"י,]
ז) יבמות שה: בי"מ קט, בי"ב קל: קנא, י) גיטין כו: לעיל כא:, פ) גיטין ג: כג: סו:, ל) בי"מ ח, [גיטין כו:י,] נסס [נעיל פד:יטב חוס' שבושת מז: ד"ה איתרע חוס' לקמן כג: ד"ה דינא, ו) נובע חוס' יבמות קא: ד"ה מרענא,]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קאקי. אווייב, כנה חוסס בןן על חתמנס ועל כךך דלמלא כריכות מ ע"א היראה אווז חתלס יפסה לחמכה:

הגהות הב"ח

א) בני ותשבע במאיתין אפשר דמיכספא:

מוסף רש"י

חובא בעני' הקודס

תוספות ר"ד

תפשה אינהו. פי' היי חייב להן אתו לקמיה דרבא א"ל קאקי חוררי משלחי גלימא דאינשי הכי אר"נ והוא שחפס מחיים. פי' מפני שהיו זקנים קראם קאקי חוררי: פ)
הוא איתאא דתפסה תורא ידחמי מסימטא אתא יתמי קרעמי לה ברינא לקמיה דר"נ. א"ל מחיים תפיסנא א"ל אית לך סהדי דמחיים תפסתי א"ל לא א"ל תפיס לך לא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' שש"י לא הימנא ר"נ לומר מחיים תפיסנא ליה משום דלא הירא מציא למימר לקוח הוא בירי שהגדירות אין להן חזקה והכא לא הוי ססיר לבקרא כאידך דלעיל והלכך אם לא תביא ראיה דמחיים תפסה ליה לא מהימנא וכגון שראונו עדים ת"י והכירו אותו שהיה של יתומים דאלי"מ מינו דמ"ל להדימ מ"ל נמי מחיים תפיסני: מכל הני ילפי' דמטלטלי דחמרי לבעי"א לא משתעבדי ולא מהני בהו תפיסה לאחר מיתה אלא מחיים אבל השתא קיטנו רבנן במהימנא דמטלטלי דחמרי משתעבדי בין לכתובה בין לבעי"א ואע"ג דלא תפיס ר"א איתא חז"ל: אבימי בריה דר"א הוא מסויק ביה זוזי כי חתואי שדרניהו ביד חמא בריה דרב"א אול פרעניהו א"ל הכו לי שטרא א"ל הני שטראי נינהו כלומר מצד אחר היה חייב לי אלו ששלח לי והקצן של שטר עדיין לא שלח לי אייתי קרנא וניתן לך שטרא אתא לקמיה דר"א א"ל אית לך סהדי דפרעתניהו א"ל א"ל מינו דידי' לשמה"י"ל שטראי נינהו. ולענין שלומי שליח מאי אמר ר"א חזינן אי א"ל שטרא שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא הוי בין כך ובין כך משלם דא"ל לתקוני שדרתיך לוי לעלוני

ור"י ור"י ז"ל אמרו טעמא דאידיכר ליה שטרא אבל לא אידיכר ל"י שטרא וגם לא להחירו אל תפרענו אלא בפני עדים אלא בסתם שדר בהדי' אע"ג דפרעי' בלא סהדי לא מחייב. כדתנן לענין חנוני ופועל שניהם נשבעים ונוטלים במעה"ב הנה חתונני נתן בלא עדים ולא מחייבו וכך ג"ל עיקר בדבריהם. אבל רב נחשון גאון ז"ל נשאל ראובן הי"ל על שמעון פ' דינרים בלא שטרא שדרינהו עם לוי ואתא לוי וא"ל עשיתי שליחותך ולאחר ג' ימים א"ל ראובן לשמעון הב לי פ' דינרים דאית לי עלך וא"ל שדרתינך לך עם לוי וא"ל להדימ ואתא לוי ואמר יבהתינן לך וראובן אמר לא יהיית לי חיובא דינא. והושב הכי חזינא דדינא על לוי לאוקמיה דינרים גבי ראובן ואי לא מוקים ליה אורחא דראובן על שמעון ואורחא דשמעון על לוי וכדו' אבימי ברי' דר"א ול"ש פ) שום מדעם דקאמרי בין כך ובין כך משלם דא"ל

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

לא קנה. דלאו כל כמנייה לחזב זה כדי לזכות את זה: **תפסוה אינהו**. שאף הם נושים זו מעות: **ממלח מלוחי**. מנהיגה בעוגינן שלה שקורין ריימ"ש בלע"י. ממלח שקורין וויינר"ר בלע"י לשון וייראוו המלמים (ויגה פ):

אנא קנינא כולה. הנהגתי כריאה משל חצירי: **מחריפותא דנהרא**. לא מאלנהו על שפת הנהר שהיא כסימטא אלח מזה חטפונה שהיה מוליכה באלמנע הנהר שכל הספינות הולכות שם והוי כרה"ר: **קאקי**. אלוויס: **חיורי**. על שזקנים היו: **משלחי גלימי דאינשי**. מפשטיין טליתות האנשים: **מסקי ציה**. נושים זו: **צי חוואי**. אנשי אותה מדינה: **סיטראי**. מזל אחר היינו נושים זו מלוה על פה ומחמת אותה מלוה נחזיק בהם: **לענין שלומי שליח**. למשלח: **מאי**. מי הוה פושע שהחזיר המעות עד שלא קבל מהם השטר: **לסוקין שדרסיך**. והיה לך לדקדק בתקנתי: **דהוו מפקדי גבה**. מאכז יתומים: **מלוגא דשטרי**. מיק מלא שטרות: **מחיים תפיסנא להו**. חזוב שהיה חייב לי החזקתי בהם: **הוי תפיסה דלאחר מיסה**. שכל זמן שהיה מי היו פקדון צידך והרי הן כמנוגחין כרשומיה וכי אמרי' תפיסה מחיים כגון שראוהו קרוב למות ותפס מטלטלין לשם חזוב ולא היו פקדון צידו: **דאיחינא שנועה**. שהיה אלס מנועה ממון והיא כופרת: **בס רב חסדא**. חשמו של רבא: **לשנועה אשכנגדה**. המנועה אותה ישבע ויטול

כדתנן (שבושת דף קד מ:): ואלו נשבעין ונוטלין שכנגדו חסוד על השנועה: **וימנין**. פעם אחרת: **כנס רב חסדא**. שהאמנת לחסוד את האשה על השנועה: **דקיס לי בגווא**. דלא משקרה: **קרענא ס"ד**. וכי אחד נאמן להוציא שטר חתום מיד המחזיק זו אפוקי ממונא הוא ותרי צעיין: **מרענא**. ולא אדזקק לגבות בלוחו שטר ומקרע נמי לא קרענא ליה: **כסבו לי וכוותא**. שבחתי לדין ונפטרמי הימנו כשבושתי: **ממולאי**. בית עלי סהן כרותי ימים. ולי נראה ממולאי' גבזנים בעלי מומין שאינן חיינ כשאר בני אלס לשון שקל מוליא וסדי כננא (ב"ב דף קד מ:). **אשרפא**. לשון חזק כמו ישר כמן (יבמות סג). **אשרפא דשטרי**. קיוס השטר שכותבין דיינין כמותב מלמא הירנא וחתא פלוני ופלוני ואסחידו אחתימות ידיהו ואשכנהוהו וקיימנהו: **דינאו**. שיעידו זה כתב ידי: **ה"נ מיחוי כשיקרא**. ללמוד נשבעה פלוני ועד"יין לא נשבעה: **ופרעו**. צו ביום: **אינו חוזר ולוה זו**. אפי' צו ביום ואע"ג דלאו מוקדם הוא שהרי ביום הלואה נכתב: **שכבר נמחל שעצורו**. משפרעו כטל השטר ונמלאת מנ"י השנ"י מלוה על פה ואינו גוצה מן הלקוחות: כשיקרא

משתבענא יחבי לי אמר להו רב ביבי בר אבבי כתבו לה אמר רב פפי משום ס' דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא ס' האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דנחוו סהדי אחתימות ידיהו פסולה אלמא מיחזי כשיקרא ה"נ מיחזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן ס' אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בגיטי נשים דבעינן כתיבה לשמה ס' אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי ס' אמר ר' יוחנן ישטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחזי

אס תשבע פלונית תפט ר דלא הוה מיחזי כשיקרא היינו משום שלא להנריכה עדים היום או למחר:

לא קנה תפסוה אינהו רב פפא מימלא מלוחי רב הונא בריה דרב יהושע במתח לה פ' באשלא מר אמר אנא קנינא לה לכולה ומר אמר אנא קנינא לה לכולה פגע בהו רב פנחס בר אמי אמר להו פ' רב ושמואל דאמרי תרייהו והוא שצבורין ומונחין ברה"ר פ' אמר להו אנן נמי מחריפותא דנהרא תפיסנא אתו לקמיה דרבא אמר להו פ' קאקי חיורי משלחי גלימי דאינשי הכי פ' אמר רב נחמן והוא שתפסה מחיים פ' אבימי בריה דרבי אבהו הוו מסקי ביה זוזי בי חוואי שדריניהו ביד חמא בריה דרבה בר אבהו אול פרעניהו אמר להו הבו לי שטרא אמרו ליה סיטראי נינהו אתא לקמיה דרבי אבהו א"ל אית לך סהדי דפרעתניהו אמר ליה לא א"מאמר ליה מ"מינו דיכולין לומר לא היו דברים מעולם יכולין נמי למימר סיטראי נינהו לענין שלומי שליח מאי אמר רב אשי חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא היא יבין כך ובין כך משלם דא"ל ס' לתקוני שדרתיך ולא לעוותי: י'היהא איתתא דהוו מיפקדי גבה מלוגא דשטרי אתו יורשים קא תבעי ליה מינה אמרה להו מחיים תפיסנא להו אתאי לקמי' דרב נחמן אמר לה אית לך סהדי דתבעוה מיניך מחיים ולא יהבית ניהליה א"ל לא א"ב הוי תפיסה דלאחר מיתה ותפיסה דלאחר מיתה לא כלום היא י'היהא איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרבא אמרה ליה בת רב חסדא ידענא בה דחשודה אשבועה אפכה רבא לשבועה אשכנגדה זימנין הוו יתבי קמיה רב פפא ורב אדא בר מתנא אייתו ההוא שטרא גביה א"ל רב פפא ידענא ביה דשטרא פריעא הוא א"ל איכא איניש אחרינא בהדי' דמר א"ל לא א"ל אע"ג דאיכא מר עד אחד לאו כלום הוא א"ל רב אדא בר מתנא ולא יהא רב פפא כבת רב חסדא בת רב חסדא קים לי בגווה מר לא קים לי בגוויה אמר רב פפא השתא דאמר מר קים לי בגוויה מילתא היא כגון אבא מר ברי דקים לי בגוויה קרענא שטרא אפומיה קרענא ס"ד ה"אלא מרענא שטרא אפומיה ההיא איתתא דאיחייבא שבועה בי דינא דרב ביבי בר אבבי יאמר להו ההוא בע"ד תיתי ותישתבע פ' במתא אפשר דמיכספא ומוריא אמרה להו כתבו לי זכוותא ידכי

רב ביבי בר אבבי כתבו לה אמר רב פפי משום ס' דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא ס' האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דנחוו סהדי אחתימות ידיהו פסולה אלמא מיחזי כשיקרא ה"נ מיחזי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן ס' אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בגיטי נשים דבעינן כתיבה לשמה ס' אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי ס' אמר ר' יוחנן ישטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחזי כשיקרא

פרק תשיעי כתובות

פה.

אית דך סהדי דתבעתינהו מחיים. וא"ת ואמאי נריכה סהדי ניהמני לדידה כמינו דאי צעיא אמרה לקוחין הן צידי דאע"ג דקיי"ל דאין אומיות נקנות במסירה ונריכה מסירה ושטר לקיחה ה"מ לקנות החזב אצל לקנות הנייר קני בלא שטר הואיל והיא מוחזקת זו והך איתתא לא היתה חוששת אלח לקנות

מלוגא דשטרי בלא החזב מדקאלמרה מחיים תפיסנא ותפיסה מחיים לא מהניא לגבות החזב דלא עדיפא ממסירה אלח דע"י כך היתה יכולה לדחוק היורשים שיפרעו היורשין מה שהיה חייב לה צמה שלא תחזיר מלוגא דשטרי והוי כמו משכון ואומר ר"י דלא חשיב מינו הואיל ועכשיו אינה יכולה לטעון לקוח הוא צידי שכבר אמרה מחיים תפיסנא ומשום דאי צעיא אמרה לקוחין הן צידי צשעה שאמרה מחיים תפיסנא לא מהימנא תפיסנא דכאזתה שעה שאמרה מחיים תפיסנא כצורה היתה שהיא טענה מעולה ולא היתה יודעת שהיא צריכה לטעון דתצעינהו מינה מחיים מדלא טענה מעלמה ורליה מסוף פרק זה צורר (סנהדרין דף לא.) גבי ההיא איתתא דנפק שטרא מתותי ידה ואמרה ידענא צבאי שטרא דפרעו הוא ולא הימנה ר"ג משום כיון דלחמזק צבי דינא פי' שראינו השטר צידה אי צעיא קלתיה לא אמרי' אע"פ שאס אמרה פרוע הוא קודם שראינו השטר צידה היתה נאמנת כמינו דאי צעיא קלתיה השמא שראינוהו צידה אין נאמנת עוד דהשמא לית לה מינו ועוד רליה מדתנן בפרק שבושת דיינין (שבושת דף קח:.) מנה לי צידך ואמר לו הן למחר אמר לו נתמתי לך פטור ופרין כגמרא (דף מה.) מינה למ"ד המלוה חזרו צעדים צריך לפרועו צעדים והא הכא כיון דתצעי' צעדים כמאן דלחופיה צעדים דמי וקמתי פטור ומאי קושא שאני הכא דמהינן כמינו דאי צעי אמר תתמול להד"מ אלח ודאי מינו למפרע לא אמרינן:

מרענא דשטרא אפומיה. פי' ר"ח צפ' שנועת דיינין (שס דף מז. ושס ד"ה איתרע) דכל מרענא דבהש"ס לגבי שטר היינו שצריך בעל השטר לישבע קודם שיגבה והלשון משמע כי מדלא מסיק לא מיקרע קרעינן ולא מיגנא מגצינן ציה כדלמרינן באלו נערות (לעיל דף לו:) האי שטרא ריעא לא מגצינן ציה ט(ו) ולא מיקרע קרעינן (ליה) וא"ת למאי הלכתא אמר רב פפא דמרעינן ליה אי לשנועה כדפירשנו אפי' לא מהימנן ככי תרי יתחייב שנועה הצא ליפרע כדתנן כמתנן (לקמן פו.) עד אי מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלח בשנועה וי"ל דרב פפא קאמר אפילו ישה קרוב שאינו צר עדות כמו צת רב חסדא שלא היתה צת עדות ודקא א"ל נמי לרב פפא איכא איניש אחרינא כהדי מר ז"ל שהיה רב פפא קרובו של בעל השטר או של נתבע להכי ליכא להאימניה אפילו לשנועה ט):

אלמא מיחזי כשיקרא. והתם נמי מיחזי כשיקרא שכתבו לה פלונית נשבעה ונפטרה מפלוני ונתנהו ציד שלש שיתן לה לאחר שנועה ומה שלא כתבו לה

חבל דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידי. וא"ל ר"נ ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתות פקדון (באו לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקיימו ברשות מרייהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעינהו מינך מחיים ולא יהבת להו ובמינו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דהא איכא סהדי שבתות פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאלו ולהשכיר שאין עדים האין באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"נ דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין בפרך כ"א בס"ה שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

עין משפט גר מצוה

י א מיי פ"ד מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סגנו עשין דז טושי"ע ח"מ סי' נח ספק פ':

יח ב מיי פ"א מהלכות טלוחין הל' ו סגנו עשין פב טושי"ע שס:

יט ג מיי פ"א מהל' מלוה ולוה הלכה ח סגנו עשין דז טושי"ע שס סי' סד:
כ ד ה מיי פ"ד מהל' סנהדרין הל' א סגנו לאון אב טושי"ע שס סימן טו ספק פ':

כא ו טושי"ע שס סימן פז סעי' ב כהנין:

כב ז מיי פ"ד מהל' מלוה ולוה הל' יב סגנו עשין דז טושי"ע שס סי' סב ספק פ':

כג ח מיי פ"ג מה' גירושין הלכה ד סגנו עשין ג טושי"ע אה"ע סי' קאל ספק פ':

כד ט טושי"ע ח"מ סי' מח:
כה י מיי פ"ד מהל' מלוה ולוה הלכה ז סגנו עשין דז טושי"ע שס סי' מח:

לעזי רש"י

ריימ"ש. מושווים. וינר"ר. להשיט. לנווט.

תוספות ר"ד (המשך)

ל"ש ולא לעלוני ולא דימא כל עיקר לחזוני על פינקסו דלוי הו"ל למעבד אבי דארי' ואסחרתי' לנפשי' ולא לעלות למבון דשמעון ונאמ דמאי נמי לאומר לשנים צאו וקדשו לי את האשה [ובקידושין מנן] הדתם הרינן והכא לוי לחודא ואינו ג"ל דבריו כלל. שאין חילוק בין זה לחזוני כלל דכי היכי דאמר ללוי לתקוני שדרתיך ולא לעלוני הי' נימא לחזוני בעי לך למפרעי' בסהדי אלא כיון שלא א"ל בעה"ב לא מחייבין לי' והכא נמי לא המעשה דאבימי משום דמדבר לי' שטרא ואי לא הוה מדכר ליה לא הוה מחייבין לי': ההיא איתתא דאפקדוה בבה מלוגא דשטרא אתו יורשין וקתבעי לי' מינה. פי' חיק מלא שטרי חובות א"ל מחיים תפיסניה להו אתי קהדי דר"נ א"ל אית לך סהדי דתבעי מינך מחיים ולא יהביתא להו א"ל תפיסה דלא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' שכו"נ שהיה ח"י היה מקדון בידי וזה"ה כמותנן ברשותו וכי אמרינן תפיסה מחיים כגון (שראוהו) [שראיתה אותו] קרוב למות ותפסה משלו מטלטלין שלם חובא ולא היה פיקדון בידה: דאיתא שמוציאין מכאן ואמרי' אמאי לעיל גבי ההוא בקרא דיתמי אמר ר"נ מינו דר"ל לקוח הוא בידי וי"ל נמי מחיים תפיסנא ליה והכא במלוגא דשטרא לא אמר מינו ש"מ דאין אותיות נקנית במסירה עד שיכתוב עליהן שטר ומ"ה לא מהימנא דאי אמרה לקוחין הן בידי אמרי' לה אתוי שטרך דאין אותיות נקנות במסירה ואין זו הוכחה (דהתם) [דהכא] משמע לישנא שהדבר ידוע בעדים שהיה פקדון אצלה מחיים ומ"ה אמר דאפקדוה גבה דמשמע שהדבר ידוע שכן היה ולא אמרה ההיא איתתא דהוות קיטא מלוגא כגון היכי דקיימו ברשות מרייהו

הנה חתונני נתן בלא עדים ולא מחייבו וכך ג"ל עיקר בדבריהם. אבל רב נחשון גאון ז"ל נשאל ראובן הי"ל על שמעון פ' דינרים בלא שטרא שדרינהו עם לוי ואתא לוי וא"ל עשיתי שליחותך ולאחר ג' ימים א"ל ראובן לשמעון הב לי פ' דינרים דאית לי עלך וא"ל שדרתינך לך עם לוי וא"ל להדימ ואתא לוי ואמר יבהתינן לך וראובן אמר לא יהיית לי חיובא דינא. והושב הכי חזינא דדינא על לוי לאוקמיה דינרים גבי ראובן ואי לא מוקים ליה אורחא דראובן על שמעון ואורחא דשמעון על לוי וכדו' אבימי ברי' דר"א ול"ש פ) שום מדעם דקאמרי בין כך ובין כך משלם דא"ל

^[1] בלענינו כמינו דא"ל שטרא וגם לא להחירו אל תפרענו אלא בפני עדים

^[2] נראה דל"ל ל"ש דלמר ליה שלא יפרענו אלס צעדים ול"ש דלא אמר ליה שום מדעם דקאמריין בין כך וכי